

VoederWaarde.nl biedt inzicht en garanties

Bij VoederWaarde.nl draait het om volledige openheid over de voersamenstelling en borging van de kwaliteit. Betrokken bij dit initiatief zijn de NVV, NVP/LTO en acht voerfabrikanten, te weten: CAV Den Ham, Agruniek, De Samenwerking, Arkervaart-Twente, CAVV Zuid-Oost Salland, Brameco Zon, Veevoederfabriek Bolder en Cop-pens Diervoeding.

De fabrikanten werken volgens dezelfde standaard voor het waarden en berekenen van de voederwaarde van grondstoffen en mengvoeders. Op alle bedrijven vond een onderzoek plaats of hun werkwijze voldoet om de toezeggingen op het terrein van openheid en borging na te kunnen komen.

De audits van de bedrijven en het uitvoeren van de voeranalyses zijn in handen van Schothorst Quality Consultants (SQC). Basis voor de voeranalyse is de Schot-horst-werkwijze. Daarbij wordt ruim de helft van het Nederlandse mengvoer onderzocht. Dierenarts en zelfstandig nutritionist Harry Vahl is voorzitter van VoederWaarde.nl en moet als buitenstaander de onafhankelijkheid garanderen.

Voer lossen op een varkensbedrijf. Deelnemende voerfabrikanten aan VoederWaarde.nl zijn herkenbaar aan het logo met daarin een oog dat door een vergrootglas kijkt.

C.A.V. DEN H

FABRIKANTEN WILLEN MET **VOEDERWAARDE.NL** TWIJFELS OVER VOERKwaliteit wegnemen. Openheid is daarbij het toverwoord. De druk vanuit de NVV blijkt te werken.

MEEKIJKEN MET DE MEELBOER

De afleverbon wordt opeens heel informatief

DIT is de kans voor boeren om inzicht te krijgen in de kwaliteit en samenstelling van mengvoer." Dat zegt Gert Roelofs, directeur van Coöperatie Den Ham en penningmeester van het initiatief VoederWaarde.nl. Roelofs en zeven collega's voelden zich niet goed bij de kritiek van de NVV, dat voerfabrikanten sjoemelen met de samenstelling en kwaliteit van mengvoer. Het was reden om VoederWaarde.nl in het leven te roepen. Met alleen geruststellende woorden van de voersektor, dat hun product goed is, nam de NVV geen genoegen. Boeren moeten weten wat ze in huis halen, met zekerheid over de kwaliteit.

De behoefte naar meer openheid werd in 2008 versterkt doordat mengvoer in

FOTO: RONALD HISSINK

twee jaar tijd 50 procent duurder werd. Duur graan was de boosdoener. Om het voer nog enigszins betaalbaar te houden, werd graan vervangen door tapioca. Niks mis mee, aldus de voerfabrikanten.

Verder is het beeld van gesjoemel met grondstoffen versterkt doordat de technische resultaten in de vleesvarkenshouderij maar niet vooruit willen. Daardoor vertrouwen boeren het voer niet meer.

Tot halverwege de jaren negentig was er geen reden om aan de voer kwaliteit te twijfelen. Tot die tijd werd voer van alle coöperaties gecontroleerd, door het CLO. Daarbij hoorde ook openheid over de samenstelling. Die controle werd later echter overbodig geacht. De aandacht verschoof naar voedselveiligheid, het voorkomen dat voer verontreinigingen bevat.

Nu wil VoederWaarde.nl de balans herstellen. Boeren willen transparantie. Daarvoor zorgt het samenwerkingsverband.

Transparantie en openheid

De twee grootste pluspunten van VoederWaarde.nl voor de boer zijn openheid over de samenstelling en borging van de voederwaarde. Soms tonen fabrikanten de samenstelling en bijbehorende percentages direct op de afleverbon. De meeste deelnemers kiezen er echter voor alleen op verzoek van de veehouder met de samenstelling over de brug te komen. Dat kan ook achteraf.

De borging van de kwaliteit vindt plaats door de berekende voederwaarde te toetsen in een laboratorium. Dat geldt voor alle voersoorten van bedrijven die (gaan) ➔

Volledige openheid over samenstelling en voederwaarde

voorbeeld **samenstelling** vleesvarkensvoeder...

grondstoffen	percentage
gerst	27,9
tarwe	26,0
mais	10,0
sojaschroot HP	7,0
raapzaadschroot	5,0
gersteslijpmeel	5,0
zonnebloem 29RE	3,0
tarwegries	3,0
erwten 23% RE <Z	3,0
palmpitschilfers 19r	2,5
melasse-riet 47	2,0
vet voederm.	2,0
pulp 20-25su ZW	0,8
krijt	0,8
Merv 2730 VLV	0,5
lysine 50 vloei	0,4
selko-DH	0,4
sojaolie	0,4
zout	0,2
monocalfos TESS	0,1
fyfase1	0,0

... en berekende **voederwaarde** in gram per kilo voeder

nutriënten	berekende voederwaarde
ruw as	45,06
ruw eiwit	150
ruw vet	44,9
ruwe celstof	53,6
ztm totaal	394,99
EW	108 ¹
lysine	8,58
methionine	2,88
methionine + cystine	5,63
calcium	5
fosfor	4,55
kalium	7,56
vitamine A	7.500 IE ²
vitamine D3	1.500 IE
vitamine E	35 IE
koper	15 mg ³

¹⁾ energiewaarde ²⁾ Internationale Eenheden

³⁾ milligram bron: voederwaarde.nl

VoederWaarde.nl kiest voor volledige openheid. Een fabrikant is verplicht de grondstoffen op de afleverbon te melden, afnemend naar aandeel in het voer. VoederWaarde.nl noemt echt percentages, per grondstof (bovenste deel van 'afleverbon' hierboven). Op basis daarvan wordt de berekende voederwaarde getoond (onderste helft hierboven). Voor varkensvoer is dat de (EW) energiewaarde. VoederWaarde.nl analyseert periodiek de berekende voederwaarde. De vet afgebeelde waarden worden daarbij onder de loep genomen.

FOTO: HANS PRINSEN

De NVV stelde de voerkwaliteit ter discussie. Met meer openheid en borging willen de fabrikanten het wantrouwen wegnemen.

participeren in VoederWaarde.nl.

Analyses worden periodiek of op verzoek van de boer herhaald. Voederwaarde.nl legt de lat hoog. De uitslag van de analyses moet in 95 procent van de gevallen overeenkomen met de berekende voederwaarde. Daarbij wordt een afwijking geaccepteerd van circa 5 procent, aldus Harry Vahl, voorzitter van VoederWaarde.nl. Audits voor deelname en analyses kosten geld. Volgens penningmeester Roelofs gaat het echter om minder dan een halve cent per 100 kilo voer.

Meerwaarde voor varkenshouder

Niemand zal ontkennen dat de gemiddelde boer minder weet van voer dan een nutritionist. Wat is dan de meerwaarde van alle informatie op de afleverbon? Varkenshouder Wim Hofmans geeft daarop in het kader hiernaast al grotendeels antwoord. Het belangrijkste is dat je voorzien van argumenten over voer en wat dat met het vee doet kunt discussiëren met de leverancier. Door samenstellingen te vergelijken en regelmatig met voer bezig te zijn, gaat het leven en krijgt een boer er 'gevoel' bij, verklaart Roelofs.

Transparantie maakt discussies over samenstelling maar ook over prijs veel inhoudelijker. Aanwijsbaar wordt waarom voer uit een bepaalde range of van een andere leverancier goedkoper of juist duurder is. Als een voeder een dure grondstof met bepaalde meerwaarde bevat, is dat zichtbaar. Als dat de diergezondheid en vervolgens de productie ten goede komt, mag het ook enkele dubbeltjes duurder zijn. Het resultaat onder de streep telt.

Boer bepaalt of VoederWaarde slaagt

VoederWaarde.nl startte 1 januari. De deelnemende bedrijven zijn goed voor circa 9 procent van het volume van de Nederlandse mengvoersector. Volgens Roelofs tonen meer bedrijven belangstelling om te participeren. Over een jaar wordt geëvalueerd hoe de vlag erbij hangt. Dan wordt gekeken of de wijze van analyseren

WIM HOFMANS WANTROUWT DE VOERINDUSTRIE NIET, MAAR KIJKT GRAAG OVER DE SCHOUDER MEE. DAT LEVERT HEM **WAARDEVOLLE INFORMATIE** OP

'Ik weet nu wat ik in de silo krijg'

Hij wil de mengvoersector zeker niet verwijten mistig te werken of te sjoemelen met de voersamenstelling. Niettemin is Wim Hofmans blij met het initiatief VoederWaarde.nl, waarin ook zijn voerleverancier participeert.

Hofmans 'weet nu wat hij in de silo krijgt', zoals hij het zelf zegt. „Bovendien wordt de voederwaarde van de brok of van enkelvoudige producten periodiek of op mijn verzoek geanalyseerd.”

Het voordeel dat Hofmans in VoederWaarde.nl ziet, is

tweeledig. Ten eerste is het voor hem een management-instrument. „Als het even wat minder draait bij de varkens, kan ik zo nagaan of het voer de aanleiding vormt. Is de voersamenstelling niet gewijzigd, dan ligt de oorzaak van het probleem ergens anders. Eén factor is dan toch min of meer uitgesloten.”

Efficiënter voeren

Een tweede voordeel van VoederWaarde.nl volgens Hofmans: je kunt kennis over het rantsoen benutten om efficiënt

en dus tegen een scherpe prijs te voeren. „Voer is de grootste kostenpost. Wij betalen daar veel geld voor, dan moet je weten wat je krijgt.

Met Voederwaarde.nl kijk je over de schouder van de voerfabrikant mee. Dat is perfect.”

Boer let nu meer op voer

Hij erkent minder kennis van voer te hebben dan de fabrikant of diens nutritionist. Met twijfels over het voer, of suggesties hoe het anders kan, zal de varkenshouder daarom in overleg gaan met zijn bedrijfsadviseur, die wel de kennis heeft of daar dicht bij zit. Samen kunnen ze dan werken aan verbeteringen. Hofmans: „Met VoederWaarde.nl heb je een goede basis om over het voer en de samenstelling te discussiëren. Alles staat op de bon.”

Nu zijn leverancier open is over de samenstelling, krijgt voer ook meer aandacht van de varkenshouder. Het wordt een onderdeel van de bedrijfsvoering, zegt Hofmans. Hij vermoedt op termijn ook meer 'gevoel' voor voer te krijgen, en kennis van het effect van voer en van wijzigingen in de voersamenstelling op varkens.

FOTO: BART NIJUS VAKFOTOGRAFIE

PROFIEL

Naam: Wim Hofmans (55). **Woonplaats:** Overloon (N.-Br.).

Bedrijf: 250 Topigs 20-vermeerderingszeugen en 2.250 vleesvarkens.

en borgen werkbaar en realistisch is. Nog belangrijker is hoe groot de animo is om deel te nemen. Hoe groot VoederWaarde.nl over een jaar moet zijn, staat voor de initiatiefnemers niet vast. In elk geval groter dan nu. Nu vormen ze een kleine minderheid van de mengvoersector.

Uiteindelijk bepalen de veehouders of VoederWaarde.nl een succes wordt. Zij moeten bij hun voerleverancier aandringen op meer openheid. Nu nog zijn er meerdere kleine en ook grote fabrikanten die niet participeren in VoederWaarde.nl, en die dat vooralsnog ook niet van plan zijn. Dat verklaren ze tegenover *Boerderij*. De 'grote jongens' stellen dat VoederWaarde.nl voor hen geen meerwaarde biedt. Vanuit concurrentieoverweging zijn ze niet van plan de samenstelling op straat te gooien. En het be-

langrijkste, hun klanten 'zijn tevreden'.

De NVV is aanjager van alles. Hun eerste succes is nu binnen. Roelofs van Voederwaarde.nl legt de bal weer bij de vakbond: „De NVV is aan zijn stand verplicht om dit initiatief groot te maken.” Dat wordt interessant. Weet het NVV-bestuur wat er leeft onder de achterban en gaan NVV-leden – en overige veehouders – massaal transparantie van hun voerleverancier verlangen? Dan zal VoederWaarde.nl groeien en moeten mengvoerbedrijven met de billen bloot.

Op varkensbedrijven is voer een grote kostenpost; bij vleesvarkens zelfs 65 procent van de kosten. Vanuit dat oogpunt is het terecht een onderbouwing van de kwaliteit te verlangen.

Kees van Dooren